

Problémem mimořádně kognitivně nadaných dětí ve škole je nuda. Ta se objevuje zejména tehdy, jsou-li děti nuceny dodržovat pracovní tempo svých spolužáků a dodržovat stanovené postupy. Především chlapci dávají zřetelně najev svoji nespokojenosť a zlobi, vykřikují, jsou neukáznění. Zdrojem problematických situací bývá jejich sociální začlenění, ovlivňované introvertním zaměřením – obráceným do sebe. Některé osobnostní vlastnosti jako např. sklon k perfekcionismu, zvýšená kritičnost i specifický druh humoru mohou patřit ke zdrojům konfliktů s učitelem nebo vrstevníky.

Kdy se začíná projevovat mimořádně nadané dítě? Vývoj zejména v raném děství je mnohem rychlejší než v kterémkoliv období. Řeč lze chápát jako nejdůležitější prostředek vývojových změn. Např. u dvouletého dítěte se stává, že používá dvě třetiny jazyka běžné konverzace včetně pasivní slovní zásoby – v rozsahu kolem tisíce slov, a všech základních gramatických prvků. Pro mimořádně nadané je charakteristické, že často ve výkonech manifestují své nadání a opakovaně je u nich zjištován vysoký osobnostní potenciál pro podávání mimořádných výkonů ve srovnání s vrstevníky. Mimořádně nadané děti jsou charakteristické schopností pracovat s abstraktními symboly, slovními i matematickými, nepotřebují výrazně motivovat, učení jim činí potěšení, mají schopnost dlouhodobé koncentrace, dobrou paměť, jsou schopné vybavovat si naučené do detailů. Preferují samostatnou práci, vlastní schémata a způsoby myšlení, jsou schopni vytvářet originální myšlenky, jejich myšlení je flexibilní. Obvykle mají specifický smysl pro humor.

Každý člověk disponuje osobnostní strukturou, kterou nazýváme nadání – talent. Pokud umožňuje podávat v některé činnosti výrazně nadprůměrné výkony, hovoříme o nadání – talentu. Nadané děti mají zřetelný náskok před svými vrstevníky, vývoj však probíhá individuálně. Psycholog, který zjišťuje nadání musí zmapovat celou osobnost dítěte, předpoklady pro studium, manuální zručnost, strukturu zájmů. Výsledek pak ukáže, co ve struktuře nadání dominuje, který druh nadání je více rozvinutý, která oblast je nadprůměrná a doporučí vhodnou formu rozvoje. Výběr talentů není jednorázová akce, existuje několik výběrových stupňů během rozvíjení talentu. Psychický vývoj je celoživotní a dynamický proces. Vzájemně na sebe působí individuální vlohy a sociální prostředí, které určuje formy chování a motivy chování. Speciální péče věnovaná nadaným dětem zvyšuje pravděpodobnost, že náskok, který získaly, se neztratí a bude se dál vyvíjet.

Zpracovala pro účely www stránek projektu ESF PhDr. Jaroslava Chudobová

Předběžná diagnostika nadání dítěte v předškolním věku

Vážení rodiče,

realizujeme již 7 let alternativní vzdělávací program pro intelektově nadané děti formou studijních skupin Erin. Stejně jako každý rok, tak i letos připravujeme výběr žáků do této speciální třídy. Školní psycholožka v rámci tohoto výběru provádí na škole předběžnou diagnostiku nadání a na

Vážení rodiče,

v naší škole vyučujeme od šk. roku 2007/2008 studijní skupinu mimořádně nadaných dětí – každé dítě je vzděláváno podle svého individuálního plánu, který je sestaven ve spolupráci s psychologem a speciálním pedagogem KPPP Kroměříž (nebo jiná PPP), kde jsou nadané děti vyšetřeny a jejich nadání je rozpoznáno, popsáno. Psychologové systematicky a průběžně sledují výuku, resp. rozvoj dětí, a konzultují s námi veškeré záležitosti, pomáhají řešit eventuální problémy. Učitelé, kteří s dětmi pracují, jsou speciálně proškoleni v péči o nadané děti. Třída pro tyto žáky je velmi dobře vybavena, při výuce je využíváno také informační centrum.

Tyto intelektově mimořádně nadané děti již od útlého věku mají určité charakteristiky: projevují časný zájem o písmena a číslice, mnohé z nich se ještě před nástupem do školy spontánně naučí číst a počítat. Hračky je obvykle moc nezajímají, raději si lištuji v encyklopédích, zkoumají různé jevy a věci, mají výbornou paměť, dokáží spojovat fakta do souvislosti, všemu chtějí přijít na kloub. Jsou to výrazně individuality, proto obvykle vrstevníky tolik nevyhledávají, neradi respektují pravidla a velmi často se hůře začleňují do kolektivu, do společných aktivit, například v mateřské škole. Také na V. mezinárodní konferenci, která byla věnována nadaným dětem (proběhla ve dnech 4.-5. dubna 2008 v Čílistově u Bratislavě), bylo z úst řady psychologů i pedagogů konstatováno, že u těchto dětí převládá nerovnoměrný vývoj. Rozumové schopnosti a zvýšená intenzita emocí a představivosti vytvářejí silné vnitřní prožívání a uvědomování, které je kvalitativně odlišné od normy. To velmi často způsobuje u nadaných dětí ve škole mezi ostatními dětmi emocionální a sociální problémy.

Proto je důležité a potřebné věnovat těmto dětem individuální péči. Máte-li doma dítě, u něhož pozorujete některé z výše uvedených charakteristik, může mu naše škola nabídnout speciální podmínky pro jeho další rozvoj a vzdělávání. V projektu vzdělávání mimořádně nadaných dětí těmto žákům poskytujeme: snížený počet dětí ve výuce ve třídě (studijní skupině), což umožňuje skutečně individuální přístup učitelky ke každému dítěti, předměty s převahou intelektových činností (matematika, jazyky, hodina obohacení) se učí nadané děti odděleně, výchovné předměty se učí společně s ostatními dětmi (rozvíjíme sociální dovednosti).

Identifikace mimořádně nadaných dětí

Identifikace mimořádně kognitivně nadaných dětí

Obecně rozšířená představa je, že takové dítě má vynikající prospěch ve škole, bývá na předních místech různých soutěží a olympiád. Opak bývá pravdou. U mimořádně nadaného dítěte se jeho nadání zpravidla projevuje v jedné oblasti a v jiných naopak může zaostávat. Nadání se může projevovat v jakémkoliv oblasti – od všeobecně rozvinutých schopností až po úzce specializované činnosti. V běžné populaci se uvádí rozmezí výskytu 3 – 10 % jedinců mimořádně nadaných.

základě výsledků může dát doporučení ke komplexnímu vyšetření v Krajské pedagogicko-psychologické poradně v Kroměříži. Zde děti dostávají doporučení k zařazení do třídy skupin Erin.

V rámci diagnosticko – poradenského vyšetření získáte možnost:

- zjistit aktuální úroveň schopností a studijních předpokladů vašich dětí, celkovou úroveň vrozeného intelektu a logického myšlení
- výsledek testování předškoláků je východiskem pro vstup dítěte do speciální třídy pro nadané žáky v naší škole
- získáte potřebné informace o škole, o speciálním programu vzdělávání nadaných, ukázky práce dětí, informace o dalších aktivitách pro nadané v ZŠ

